

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Strălănătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
 Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Votul universal și obligator ast-fel cum se practică astăzi în Belgia de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de casație s. I : *Direcțiunea generală a căilor ferate române cu Sofia Tatos, personal și în calitate de tutoare a minorilor săi copii;*

Idem, s. II : *Luca Baroncea (electoral);*

Curtea de apel București, s. II : *Ilie Rădulescu cu Enache Peleanu;*

Idem : *Raicu Ganciof cu Duwert Frères;*

JURISPRUDENȚĂ STREINĂ.

Curtea de casație din Belgia : *Minist. drumurilor de fier cu C. Wolfercu o observație de d-l D. Alexandresco.*

Mișcare în magistratură.

Votul universal și obligator ast-fel cum se practică astăzi în Belgia.

L'organisation du suffrage universel en Belgique (vote plural, vote obligatoire, représentation proportionnelle) par Léon Dupriez, professeur à l'Université de Louvain (L. Larose, Paris, 1901).

Modificarea legii electorale fiind la ordinea zilei, studiul organizării dreptului de vot în Belgia, pe care l'a întreprins și condus la bun sfârșit d-l Léon Dupriez, profesor la Universitatea din Louvain, prezintă un interes particular mai cu seamă pentru țara noastră, unde legiuitorul constituant a luat de model Constituția belgiană din 1831, una din Constituțiile cele mai liberale care există.

Revisuirea recentă a acestei Constituții și legi mai recente încă au introdus în Belgia instituții originale și folositoare, a căror aplicare a fost încercată până acum într'un mod timid numai în unele cantoane ale Elveției.

Aceste instituții, a căror origină, organizare și rezultate au fost cercetate și studiate cu multă

competință de profesorul de la Louvain, se reduc la trei :

Pluralitatea voturilor ;

Obligațiunea votului ;

Representarea proporțională.

Vechiul text al art. 47 din Constituția de la 1831 dispunea că camera reprezentanților se compune din deputații aleși direct de către cetățenii ce plătesc censul determinat de legea electorală, care cens nu poate fi mai mare de 100 fiorini și mai mic de 20 fiorini⁽¹⁾.

Textul nou, revisuit la 1893, introduce sufragiul universal, însă temperat prin mai multe dispozițiuni.

După noul text, fie care cetățean, în vârstă de 25 ani îndepliniți, ear nu de 21 ani, care domiciliază un an de zile într'o comună, are dreptul de vot, dacă nu se găsește într'unul din casurile de excludere prevădute de lege. Majoritatea politică este deci alta de cât cea civilă, pentru că s'a crezut, și nu fără oare care temeiuri, că, până la 25 de ani, omul nu are maturitatea necesară pentru a privi viitorul în față și a aprecia într'un mod sănătos lucrurile politice.

Independent de acest vot, un vot suplimentar este conferit părintelui de familie, adică cetățeanului căsătorit sau văduv care are mai mulți copii legitimi. Legiuitorul presupune, cu drept cuvânt, mai multă înțelepciune și prevedere din partea cetățeanului care a întemeiat o familie și care are interes de a păstra pentru copii și descendenții săi o patrie pacinică și prosperă spre

(1) La 1848, sub impulsunea suflărei democratice venită din Franța, censul electoral a fost scosorît, pentru tot re-gatul, la 20 de fiorini (L. din 12 Martie 1848).

a se folosi în liniște de patrimoniul său, fructul muncii și a virtuților sale casnice.

Părintele de familie, pentru a avea însă drept la acest vot suplimentar, trebuie să fie în vârstă cel puțin de 35 ani, când se presupune că a dobândit o experiență mai mare a afacerilor publice, și să plătească către Stat un impozit cel puțin de 5 lei. Atribuirea acestui vot suplimentar părintelui de familie nu conferă privilegiu nici unei clase sociale și nu este, după cum s'ar părea la prima vedere, o măsură antidemocratică, fiind că muncitorul se căsătorește ca și burghezul, și câte odată mai de grabă încă de cât acest din urmă.

Un al doilea vot suplimentar este conferit cetățeanului, în calitatea sa de proprietar a unui imobil de o valoare cel puțin de 2000 lei, sau a unei rente anuale de 100 lei cel puțin asupra Statului belgian, care se constată prin înscrierea în Cartea cea mare a datoriei publice sau prin un carnet al casei de economie, sub condițiune însă ca atât inscripțiile cât și carnetele să aparțin titularului cel puțin de doi ani. Ori care ar fi natura proprietății, mobiliare sau imobiliară, bărbatul se poate folosi de proprietatea femeii, ear tatăl de aceea a copiilor săi minori.

Acest vot, de și întemeiat pe proprietate, nu este un privilegiu al bogatului și nici chiar al burghezului, toate clasele sociale putând să-l dobândească, de oare-ce Constituția este destul de largă în stabilirea condițiilor care-l conferă. Ori și cine, cu puțină prevedere și ordină în afacerile sale, poate, în asemenea condițiuni, după un timp oare-care, să agonisească un modest capital și să aibă drept la acest vot, care poate fi cumulat cu acel al părintelui de familie. Astfel, muncitorul în vârstă de 35 ani, poate să ajungă a avea trei voturi, maximum cât permite Constituția. Nici o dată însă un cetățean nu poate să aibă mai mult de un vot suplimentar întemeiat pe proprietate, ori care ar fi valoarea imobilelor sau capitalurilor sale.

În fine, două voturi suplimentare sunt conferite: 1° cetățeanului în vârstă de 25 ani, care a dobândit o diplomă sau un certificat într'un stabiliment public sau privat, constatatoare că a absolvit cursul învățământului superior; 2° același

care a ocupat sau ocupă o funcțiune publică; 3° care a exercitat sau exercită o profesie privată ce lasă a se presupune că titularul posedă cel puțin o cultură mijlocie dobândită prin săvârșirea unui curs inferior. Nimene însă nu poate cumula mai mult de trei voturi. Acest doilea vot, conferit capacității, a fost propus de grupul liberal din cameră.

O altă inovație a Constituției revizuite la 1893, care a trecut cu mare majoritate și a dat roadele așteptate, este principiul votului obligator.

Această reformă, demnă de a fi imitată, care, la prima vedere, pare a atinge libertatea cetățeanului, a prins rădăcinii adânci în Belgia, și este astăzi primită de toate partidele politice, pentru că cetățeanul are nu numai libertatea, dar și datoria de a interveni prin votul său în afacerile publice. Libertatea, în adevăr, nu poate să permită omului de a-și călca datoria.

Legea electorală trimite pe alegătorul care s'a abținut, înaintea judecătorului de pace, care apreciază scusele propuse și care, dacă nu sunt întemeiate, pronunță o amendă relativ minimă, ce nu devine mai mare de cât la caz de recidivă. În caz de patru abstențiuni nejustificate, în timp de 15 ani, pe lângă amendă, alegătorul este șters din listele electorale pe timp de 10 ani, și în acest timp nu poate să primească nici o numire, promoție sau distincție, fie de la Guvern, fie de la administrațiile comunale sau județane. Alegătorul nu este însă supus acestei incapacități politice de cât dacă el refuză în mod regulat și sistematic de a veni la scrutin. Trebuie, în adevăr, ca el să se fi abținut de a vota în patru rânduri consecutive, în timp de 15 ani, și fără nici o cauză binecuvântată.

Legea nu autorisă nici într'un caz votul prin reprezentant sau prin corespondență, aceste mijloace fiind incompatibile cu garantarea secretului votului și a libertății alegătorului.

Principiul obligațiunii votului este o măsură legitimă, pentru că, pe de o parte, prin votul său, alegătorul nu exercită un drept personal de care el poate să dispue după bunul său plac, ci îndeplinește o adevărată datorie, o funcțiune socială; ear pe de altă parte, prin abstențiunea sa el aduce o atingere celor mai înalte interese ale societății politice din care face parte și contribuie

la falsificarea mersului regulat al Guvernului și al Statului. Această măsură se impune în toate țările democratice, pentru că abstențiunea politică, fie benevolă, fie silită, în casurile în care cetățeanul este oprit de a merge la scrutin, se desvoltă mereu în detrimentul binelui obștesc. Comparând aceste instituțiuni democratice cu acele care se practică în țara noastră, ușor se poate vedea cât ne-a mai ramas de făcut ca să ne putem da titlul pompos și nemeritat de Belgia Orientului.

Ne a mai ramas de vorbit despre reprezentația proporțională, care este menită a aduce toate opiniile în sinul Parlamentului, în raport cu puterea ce ele represintă în țară, și despre mijloacele menite a garanta secretul votului, care de multe ori nu există de cât pe hârtie. Aceasta va face obiectul unui viitor articol.

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ
(JURISPRUDENCE ROUMAINE)

Curtea de casație, secția I
20 Martie 1901

Cour de cassation, 1° chambre
20 Mars 1901

Președenția D-ului Gr. Lahovari, Președ.
Direcțiunea Generală a Căilor Ferate Române cu Sofia Tatos, personal și în calitate de tutoare a minorilor săi copii

Présidence de M. Gr. Lahovary, Présid.
Direction G-le des chemins de fer roumains contre Sophie Tatos personnellement et en qualité de tutrice légale de ses enfants

Perimare. — Când se poate admite. — Act de procedură. — Ce se înțelege prin act de procedură. — (Art. 257 din Pr. civilă).

Péremption. — En quels cas elle est admissible. — Acte de procédure. — Ce qu'on entend par ce terme. — (Art. 257 du Code de proc. civ.).

Perimarea acțiunii se poate admite, după cererea părții interesate, dacă reclamantul va lăsa să treacă doi ani de la cel din urmă act de procedură, și prin act de procedură se înțelege oricel dispoziție pe care a încuviințat-o judecătorul în cercetarea pricinii.

La péremption d'une action est admissible, sur la demande de la partie intéressée, si le demandeur a discontinué ses poursuites pendant deux ans à partir du dernier acte de procédure; on entend par «dernier acte de procédure» toute mesure prise par le tribunal devant lequel est pendante une affaire.

Ast-fel amânarea judecătii, ordonată de tribunal, fiind o dispoziție încuviințată de judecată în cercetarea pricinii, constituie un act de procedură întreruptiv al perimării.

Ainsi l'ajournement du jugement, parce que la procédure n'est pas en état, étant une mesure prise par le tribunal, saisi de l'affaire, constitue un acte de procédure ininteruptif de péremption.

Decisiunea 134/901. — Respins recursul făcut de Direcțiunea Generală a Căilor Ferate Române în proces cu Sofia Tatos, contra sentinței trib. Suceava No. 259/900.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. N. Bagdat.

Pe d-l avocat G. Avenian în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat V. Lascăr în combateri; și

Pe d-l consilier G. Liciu, loc țiitor de procuror, în conclusiuni fiind minori în cauză;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Esces de putere și violarea art. 257 din Codul de proced. civilă întru cât tribunalul Suceava de și constatată în fapt că au trecut mai bine de doi ani de la cel din urmă act de procedură, adică cercetarea locală ce s'a făcut la 29 Maiu 1898, căci act de procedură în sensul art. 257 este oricel dispoziție a încuviințat-o judecătorul în cercetarea pricinii;

«Totuși tribunalul cu violarea textului sus citat consideră ca ultim act de procedură depunerea raportului expertului de la 22 Martie 1900 și petițiunea de la 25 Maiu 1900, neurmată de scoaterea citațiunilor a moștenitorilor Tatos cari evident nu sunt acte întreruptive de perempțiune cu caracter contradictoriu, mai ales că nu au fost aduse la cunoștința Direcțiunii, nici a putut a le cunoaște în alt mod fiind că plata citațiunilor nu s'a făcut în timp util și nici până azi».

Considerând că după dispozițiunile art. 257 din procedura civilă, perimarea acțiunii se poate admite, după cererea părții interesate, dacă reclamantul va lăsa să treacă doi ani de la cel din urmă act de procedură, iar prin aliniatul 2 de sub acest articol, se esplică că prin act de procedură se înțelege oricel dispoziție, pe care a încuviințat-o judecătorul în cercetarea pricinii;

Considerând că în specie, tribunalul prin sentința atacată cu recurs constată că pe baza petițiunii dată la 25 Maiu 1900 de avocatul St. N. Albu, în calitate de procurator al moștenitorilor def. Th. Tatos, — intimați în recurs — s'a fixat termenul de înfățișare la 20 Iunie 1900, când prezentându-se în instanță numai numitul avocat, autorizat cu procură în regulă, pentru lipsă de procedură, tribunalul prin jurnalul cu No. 1726 din aceea zi după cererea părții prezente și în unire cu conclusiunile Ministerului Public, fiind minori în cauză, a amânat procesul pentru un alt termen, care a rămas a se fixa la stăruința părților;

Considerând că amânarea judecătii ordonată de tribunal prin sus menționatul jurnal, fiind o dispoziție încuviințată de judecată în cercetarea pricinii, constituie un act de procedură întreruptiv al perempțiunii, în sensul aliniatului al doilea de sub mai sus citatul articol al procedurii civile;

Considerând că, față cu considerațiunile de mai sus, cu drept cuvânt tribunalul a respins prin sentința supusă recursului, cererea de perimare făcută de Direcțiunea Căilor Ferate Române, întru cât recurenta făcuse cererea de perimare la 7 Octombrie 1900, decel posterior

jurnalului tribunalului No. 1726 din 20 Iunie 1900 prin care se întrerupsese cursul perempțiunii ;

Că așa fiind mijlocul de casare invocat este neîntemeiat ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

Cour de cassation, 2^e chambre

13 Aprilie 1901

Președenția D-ului N. Mandrea, Președinte
Luca Baroncea (electoral)

Drept electoral. — Cens. — Dota soției. — Venitul imobiliar al dotei cens pentru soț. — Dacă actul dotal se poate pune în îndoială pentru îndeplinirea formelor. — Ce trebuie dovedit.

Venitul imobiliar al dotei servă soțului ca cens electoral, și cesiunea dacă actul dotal este saii nu făcut după toate formele cerute de lege nu se poate pune în îndoială dacă nu se dovedește în ce privință acel act dotal n'ar corespunde condițiilor unui act matrimonial.

Decisiunea electorală No. 59/901. — Respins apelul făcut de Luca Baroncea, contra sentințelor electorale No. 63/901, 64/901 și 74/901.

S'a ascultat : d. avocat Ion Săvulescu din partea apelantului Luca Baroncea în susținerea apelului.

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentințele electorale ale tribunalului Roman cu No. 63 și 64 din 27 Februarie și 74 din 1 Martie anul corent 1901, să se ordone ștergerea lui N. N. Gane din listele electorale ale colegiului I-iu de cameră și de senat din județul Roman, ca neavând censul cerut de lege electorală pentru a putea figura în acele colegii, întru cât prin foaia dotală cu care s'a înscris, i s'a constituit dotă bănească iar nu imobiliară, iar averea imobiliară prevăzută în acel act dotal nu este dotală, fiind venită soției sale prin succesiune, iar nu constituită ca dotă de către părinții ei lui N. N. Gane ;

Având în vedere sentința apelată ;

Considerând că prin această sentință tribunalul constată în fapt, din hotăriri judecătorești și din actul dotal al lui N. N. Gane, că soția acestuia are un venit imobiliar anual de 2600 lei de la imobilele ce i-au venit ei direct prin succesiune și prevăzute în foaia dotală prin care părinții îi mai constituie și banii ca dotă, la trecerea sa în căsătorie cu N. N. Gane ;

Că în acest contract matrimonial, alăturat în copie pe lângă sentințele apelate se prevede că în dotă intră

și legaturile lăsate soției lui N. N. Gane, legături ce consta din imobilele mai sus menționate ;

Că dar alegațiunea apelantului că N. N. Gane nu are venit imobiliar din zestre nu este întemeiată ;

Considerând că cesiunea dacă acel act dotal este saii nu făcut după toate formele cerute de lege nu se poate pune în îndoială, întru cât nu s'a dovedit în ce privință acel act n'ar corespunde condițiilor unui act matrimonial ;

Că dar apelul de față cată a se respinge ca neîntemeiat ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge apelul, etc.

Curtea de apel București secția II

14 Noembrie 1900

Președenția D-ului I. Cerkez, Președinte
Ilie Rădulescu cu Enache Peleanu

Cambie. — Caracterul ei. — Acțiune cambială. — Ce poate opune debitorul unei cambii.

Art. 349 din Codul comercial.

Pentru a imprima cambiei caracterul monedei circulătoare, și pentru ca acțiunea cambială să nu sufere nici o întârziere sau amânare, legiuitorul a prescriș că debitorul unei cambii nu poate opune de cât excepțiile privitoare la forma titlului său la lipsa condițiilor necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiile personale a celui care a exercitat acțiunea, excepții personale însă ce nu pot întârzia condamnarea la plată de cât dacă sunt lichide și de o grabnică soluțiune, și în toate casurile, întemeiate pe o probă scrisă.

Ast-fel, proba testimonială, precum și presumpțiile, ori cât de puternice ar fi, nu pot înlocui proba scrisă.

Decisiunea comercială No. 85/900

S'a ascultat : d-l avocat P. Poni din partea apelantului Ilie Rădulescu în susținerea motivelor de apel și d-l avocat G. Florian din partea intimatului Enache Peleanu în combateri.

Deliberând,

Asupra excepțiunii ridicată de apelant prin care tinde a se considera că acțiunea de față n'are carac-

Curtea de casație, secția II

13 April 1901

Présidence de M. N. Mandrea, Président
Lucas Baroncea (procès electoral)

Droit électoral. — Cens. — Dot de la femme. — Revenus dotaux immobiliers tenant lieu de cens pour le mari. — Si la validité d'un acte dotal peut être mise en doute pour défaut de formes. — Preuves à faire.

Les revenus dotaux immobiliers tiennent lieu au mari de cens électoral ; la validité d'un acte dotal ne peut pas être mise en doute pour défaut de formes, si l'on ne précise pas les conditions qui lui caractèrent d'un acte matrimonial.

Cour d'appel de Bucarest 2-e chambre

14 Novembre 1900

Présidence de M. I. Cerkez, Président
Elie Radulesco contre Enache Peleanu

Traite. — Caractères. — Action en recours. — Quelles exceptions peuvent être opposées par le débiteur d'une traite.

(Art. 349 du Code de commerce).

Pour assimiler la traite à la monnaie circulante, et afin que l'action en recours ne souffre aucun retard, ou ajournement, la législature a prescrit que le débiteur d'une traite ne peut invoquer que les exceptions relatives à la forme du titre, ou celles relatives au défaut des conditions nécessaires pour l'exercice de l'action, ainsi que les exceptions personnelles à celui qui exerce l'action ; ces exceptions ne peuvent retarder la condamnation au paiement que si elles sont liquidées et d'une solution urgente, et, en tous cas, fondées sur une preuve écrite.

Il en résulte que la preuve par témoins et les présomptions, quelque fortes qu'elles soient, ne peuvent suppléer la preuve résultant d'un écrit.

terul cambial și în acest cas să i se admită proba testimonială spre a dovedi că a achitat cambia care face obiectul litigiului;

Având în vedere că art. 341 C. com. nu poate fi aplicabil în cazul de față de oare-ce se referă la cambia trasă la un loc și plătită în alt loc și de o altă persoană și din moment ce este vorba de un simplu bilet la ordin, acțiunea de față nu și-a pierdut caracterul ei cambial;

Considerând însă că, după dispozițiile art. 394 același Cod, debitorul unei cambii nu poate opune de cât excepțiile privitoare la forma titlului, sau la lipsa condițiilor necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiile personale aceluia care a exercitat acțiunea, iar prin aliniatul 2 de sub același articol se prescrie că aceste excepțiuni personale, nu pot întârzia condamnarea la plată de cât dacă sunt liquide și de o grabnică soluțiune și în tot cazul pe o probă scrisă;

Că prin urmare ținta principală a legiuitorului a fost de a imprima cambiei caracterul monedei circulătoare și în acest scop a căutat cele mai puternice piedice pârâtului pentru a nu-i împiedica cursul;

Considerând că apelantul în susținerea incidentului invocă că biletul la ordin în cestiune l'a achitat prin predarea unei cantități de porumb lui Peleanu, fapt pe care voesce să-l dovedească cu martori;

Considerând că o asemenea cerere nu poate fi admisibilă căci pe lângă că dovada nu se face de apelant de cât numai pentru suma de 400 lei cât s'a recunoscut de intimat și întru cât presumpțiunile ori cât de puternice ar fi, nu pot înlocui proba scrisă cerută de art. 349, dar independet de aceasta legiuitorul a prevăzut că acțiunea cambială să nu sufere întârziere și amânări;

Că, așa fiind, proba testimonială nu este admisibilă și dar excepțiunea ridicată, cată să fie respinsă;

Pentru aceste motive, respinge excepțiunea ridicată de apelant;

In fond:

Asupra apelului făcut de Ilie Rădulescu în contra sentinței trib. Vlașca No. 9/900;

Având în vedere că această pricină are de obiect acțiunea cambială intentată de Enache Peleanu în contra apelantului spre a fi condamnat acesta la plata sumei de două mii patru sute patru zeci și cinci lei cu procente legale;

Având în vedere că tribunalul, prin sentința apelată a condamnat pe Ilie Rădulescu la plata sus zisei sumi cu procente legale de la data acțiunii;

Având în vedere că prigonitoarele părți au invocat înaintea Curței aceleași fapte și mijloace pe care l-ea invocat și la prima instanță;

Având în vedere motivele de fapt și de drept din sentința apelată pe cari Curtea găsindu-le fundate și le însușește în totul.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge apelul, etc.

(ss) I. Cerhez, M. Julian, M. Paleologu.

p. grefier (s) M. Melidonianu.

20 Septembrie 1900

Președenția D-lui I. Cerkez, Președinte
Raiciu Gancioff cu Duwert
Frères

Vindere-cumpărare de mărfuri. — Comerciant cumpărător de mărfuri. — Primirea mărfii conform facturii. — Trimiterea acceptelor.

Interogatoriū. — Facultatea judecătorilor de a-l admite și chiar de a reveni asupra încheerii prin care l'au admis.

Jurământ. — Neformularea lui. — Dacă se poate discuta admisibilitatea lui.

1. Comerciantul care primește marfa menționată în factura de cumpărare este ținut să se conforme acelei facturi și să trimită acceptele sale pentru timpul și suma convenită.

2. Judecata putând refusa încă de la început cererea de chemare la interogatoriū, pōte și să revină asupra încheerii prin care a admis chemarea la interogatoriū, când din împrejurări se convinge că este făcută în scop de străgănire și de rea credință, în scop de a întârzia plata unei sume datorite.

3. Jurământul ce o parte voesce a deferi părții adverse dacă nu este formulat, nu se poate discuta admisibilitatea lui.

20 Septembre 1900

Présidence de M. I. Cerkez, Président
Raiciu Gancioff contre Duwert
Frères

Vente-achat de marchandises. — Commerçant qui achète des marchandises. — Réception des marchandises conformément à la facture. — Envoi de lettres de change.

Interrogatoire sur faits et articles. — Faculté qu'ont les juges de l'admettre et même de revenir sur le jugement d'admission.

Serment. — Fait de ne l'avoir pas formulé. — Si, dans ces circonstances, on peut discuter son admissibilité.

1. Le commerçant qui a reçu les marchandises mentionnées dans la facture est tenu de se conformer aux conditions y prévues et de faire parvenir, au vendeur, ses traites pour l'échéance et la somme convenues.

2. Les juges peuvent refuser de prendre, aux parties, un interrogatoire sur faits et articles; ils peuvent, à plus forte raison, revenir sur le jugement d'admission de l'interrogatoire lorsqu'ils sont convaincus que, seules, la chicane et la mauvaise foi ont inspiré cette demande, dans le but de retarder le paiement de ce qui est dû.

3. On ne peut discuter l'admissibilité d'un serment déferé par l'une des parties à l'autre s'il n'a pas été formulé.

Deciziunea comercială No. 56/900

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Ioachimovicî din partea apelantului Raiciu Gancioff în susținerea motivelor de apel și pe d-l avocat Angheliescu din partea intimatului Duwert Frères în combateri.

Deliberând,

Asupra apelului făcut de R. Gancioff în contra sentinței cu No. 2615/99 a tribunalului Ilfov secția comercială;

Având în vedere cererea făcută de Duwert Frères înaintea trib. comercial Ilfov în contra lui Raiciu Gancioff și prin care tinde a se condamna aceasta să-i plătească suma de lei 2561.

Având în vedere debaterile orale, concludsiunile și actele prezentate de părți ;

Considerând că Duwert Frères, fabricant de cuțite în Franția (Puy du Dôme) vinde la 5 Februarie 1896, lui Raiciu Gancioff o cantitate de mărfuri în valoare de 2810.30 cu un scont de 10% și cu condițiunii a' plăti suma la 2 termene fixate chiar în factura trimisă, adică la 5 Iunie 1896 suma de 2052.30 și la 10 Iulie acélași an, restul de 477 lei ;

Considerând că Raiciu Gancioff care a primit marfa trimisă prin sus zisa factură, urma să se conforme acestei facturi și să trimează acceptele sale pentru timpul și suma cuvenită ;

Considerând că Raiciu Gancioff trimite două accepte pentru o valoare inferioară celei convenite și cu alte termene de plată ;

Că, aceste accepte trimise de trei ani au fost refuzate de casa Duwert Frères, care s'a văzut silită să înagă două trate asupra lui R. Gancioff, una în valoare de 2052 lei 30 și alta de 477 lei conform facturii care nefiind onorate la scadență au fost protestate ;

Considerând că Raiciu Gancioff recunoaște că n'a plătit suma datorită, preînde însă că pentru aceasta a dat două accepte lui Duwert Frères ;

Considerând că cu nimic nu se dovedește acest lucru ;

Că din contra din scrisoarea prezentată de Raiciu Gancioff, rezultă că Duwert Frères i-lea restituit ;

Că dacă în adevăr aceste polițe ar fi fost retrimise lui Duwert Frères, Raiciu Gancioff ar fi putut aduce recepisa poștei ;

Considerând că cererea de a se chema la interogatoriū frații Duwert devine inutilă și vexatorie ;

Considerând că o asemenea defere s'a făcut la prima instanță și apoi s'a abandonat chiar de Raiciu Gancioff ;

Că cererea de și s'a admis de Curte, prin o încheiere precedentă, Raiciu Gancioff nu a stărut în ea, neformulând acel interogatoriū care trebuia comunicat și luat prin comisiune rogatorie în Franția ;

Că Raiciu Gancioff a avut cinci luni la dispoziție ast-fel că nu se poate plânge că n'a avut timp suficient a' formula ;

Considerând că Curtea putând refusa încă de la început acel interogatoriū, cu cel mai mare cuvânt poate reveni asupra lui, când din aceste împrejurări s'a putut convinge că el este făcut în scop de străgănire și de rea credință, în scop de a întârzia plata care ar fi trebuit să fie făcută încă de la 1896, (art. 237 Pr. civilă) ;

Considerând că jurământul subsidiar ce Raiciu Gancioff ar voi să-l defere lui Duwert Frères nefiind formulat, nu se poate discuta admisibilitatea lui ;

Considerând că Duwert Frères cu ocazia acestei judecăți a făcut diferite cheltueli cu protestul tratelor și cu reprezentarea sa în justiție prin un avocat ;

Că Curtea are elemente de apreciere cât a trebuit să fie quantumul acestui onorariū după importanța afacerii și timpul cât a durat judecata.

Vezând și dispozițiile art. . . Pr. Civilă

Pentru aceste motive, Curtea respinge apelul, etc.

(ss) I. Cerkez, Al. D. Dobriceanu, Ath. Athanasovici N. Budișteanu. Grefier (s) C. Bilciurescu

JURISPRUDENȚA STRAINA (JURISPRUDENCE ÉTRANGÈRE)

Curtea de casație din Belgia | Cour de casation de Belgique
4 Octombrie 1896 | 4 Octobre 1896

Președ. D-lui Becker, Prim-Președ. | Présid. de M. Becker, Pr.-Présid.

Minist. drumurilor de fer cu
C. Walfer

Ministère des voies ferrées
contre C. Valfer.

Prescripție. — Suspendarea ei
prin convenție. — Clausă licită.

Prescription. — Suspension
par la convention des parties. —
Clause licite.

Este validă convenția prin
care părțile au consimțit că
cursul prescripției va fi sus-
pendat un timp oare care; în
asemenea caz, nu există re-
nunțare la o prescripție ne-
îndeplinită și, prin urmare, o
infracțiune la dispoziția prohi-
bitivă a art. 2220 Cod. civ.
(1838 C. rom.).

Les parties peuvent valable-
ment convenir de suspendre,
pendant un temps déterminé,
le cours de la prescription;
ce n'est pas là une renoncia-
tion à une prescription non
acquise, renonciation prohi-
bée par l'art. 2220 Cod. civ.
(1838 C. civ. rom.).

Curtea,

Asupra motivului al doilea de casare :

Considerând că sentința atacată constată că voința comună a părților a fost de a suspenda efectele prescripției până când administrația poștelor va comunica lui Walfer decisiunea ce urma a lua în specie; Considerând că convențiile legal făcute au putere de lege între părțile contractante (art. 969, § 1 C. rom.); — Considerând, în specie, că prin convenția ce au încheiat, părțile n'au înțeles să renunțe la beneficiul prescripției; că, în adevăr, prescripția urma a'și relua cursul său; — Că prin urmare, părțile n'au renunțat de mai înainte la o prescripție neîndeplinită; — Că astfel fiind, convenția lor nu deroagă de la o lege de ordine publică, și că astfel prescripția este în mod legal suspendată; Pentru aceste motive, respinge recursul, etc.

(Din Dalloz Périod. 1896, 2, p. 169 și Sirey 1895, 4, p. 20).

Observație. — Facultatea ce are fie-care de a renunța la drepturile introduse în favoarea sa, pe care o prevede anume L. 29, Cod., *De pactis*, 2, 3 (1), trebuie să'și primească aplicație mai cu samă în materie de prescripție, fiind că acest mod de a dobândi și de a se libera este câte o dată contrar echității. Pentru ca această regulă să'și producă însă efecte salutare, trebuie să distingem cazul în care prescripția n'a început încă a curge de acela în care ea este îndeplinită.

(1) «Regula est juris antiqui, omnes licentiam habere, his, quæ pro se introducta sunt renunciare». (L. 29, Cod., *De pactis*, 2, 3).

Dacă s'ar putea renunța de mai înainte la prescripție, ea ar deveni ilusorie și nu și-ar mai atinge scopul pe care legea și l'a propus prin statornicirea ei, căci renunțarea anticipată ar fi mai în tot-deauna impusă de viitorul creditor ca o condiție de la care viitorul debitor n'ar putea să se sustragă, pentru a nu da a înțelege că, din capul locului, el a conceput ideea de a nu și executa obligația sa.

Eată pentru ce renunțarea la prescripția neindeplinită este oprită ca contrară art. 5 C. civ., care nu permite de a se deroga, prin convenții particulare la legile de interes public⁽²⁾: «Considerând, dice Curtea noastră supremă, că legiuitorul a introdus prescripția pentru a face să înceteze incertitudinea drepturilor și pentru a introduce pacea publică; că a permite părților a renunța de la început la prescripție, ar fi a o desființa din legislațiune, fiind-că creditorii n'ar lipsi de a reclama de la debitorii imprescriptibilitatea, care ar deveni, în toate contractele, o clausă de stil»⁽³⁾. De aceea, art. 1972 din Codul Calimach (1502 C. austriac) dice că nimene nu poate să se lepede de prescripție *la alcătuire*, ear art. 225 din noul Cod german, că prescripția nu poate fi exclusă sau agravată prin un act juridic⁽⁴⁾. (Cpr. art. 1838 C. civ. rom.).

Când însă prescripția este îndeplinită, interesul public dispare pentru a face loc unui interes privat. În adevăr, în urma îndeplinirii ei, posesorul fiind proprietar, ear debitorul fiind liberat,

(²) «*Privatorum conventio juri publico non derogat*». L. 45, § 1, Dig., *De regulis juris antiqui*, 50, 17.

(³) Cas. rom. Bulet. S-a II, anul 1892, p. 816. Veđi și Trib. Ilfov, *Dreptul* No. 50 din 1891, considerent de la p. 397, coloana 2.

(⁴) «*Die Verjährung kann durch Rechtsgeschäft weder ausgeschlossen noch erschwert werden*». Cpr. art. 2107 Cod. italian; art. 1984 Cod. olandez; art. 1935 Cod. spaniol; art. 508 Cod. portughez, etc.—Art. 565 din *Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten*, I, 9 (*von der Verjährung*), prevede din contra că «în genere, atárnă de părți de a renunța, chiar de mai înainte, prin contract, la prescripție și la drepturile la care ea dă loc, admitând termene mai lungi sau mai scurte de cât acele admise de lege». «*Überhaupt hängt es von den Parteien ab, bei Schliessung eines Vertrags der Verjährung und dem daraus entstehenden Rechte, auch im Voraus, zu entsagen, in gleichen kürzere oder längere Fristen dazu, als die gesetzmässigen sind, zu verabreden*».

nimic nu'l poate împedica de a dispune de drepturile lor, și asemenea renunțare departe de a aduce o atingere ordinii publice, este din contra folositoare societății, fiind-că ea poate să împedice o nedreptate.

Prin aplicarea acestui principiu, art. 1838 dispune că nu se poate renunța la prescripție de cât după îndeplinirea ei, de unde rezultă că orice renunțare înainte de îndeplinirea ei este nulă.

Dar dacă nu se poate renunța la o prescripție neindeplinită încă, părțile ar putea foarte bine să convie că cursul prescripției va fi suspendat un timp oare care, remânând ca, după expirarea acestui timp, prescripția să curgă din nou. Soluția admisă, în această privință, de Curtea de casație din Belgia, este conformă jurisprudenței franceze și unei părți considerabile din doctrină⁽⁵⁾.

Curtea noastră supremă a decis că părțile pot de asemenea stipula o prescripție mai lungă de cât cea admisă de lege⁽⁶⁾, sub cuvânt că prescripția nu interesează ordinea publică, de oare-ce, cel puțin în materie civilă, ea nu poate fi invocată din oficiu (art. 1841)⁽⁷⁾, nici propusă pentru prima oară în casație⁽⁸⁾. Această soluție este însă în principiu inadmisibilă, pentru că prin asemenea clausă s'ar renunța de mai înainte la beneficiul unei prescripții viitoare. Apoi, cine nu

(⁵) Cpr. Cas. fr. Sirey, 71. 1. 137. D. P. 70. 1. 309. Sirey, 55. 1. 511. C. Toulouse. Sirey, 71. 2. 156. D. P. 68. 2. 108. Baudry et Tissier, *Prescription*, 63. Troplong, *Prescription*, I, 45. Laurent, XXXII, 185. Leroux de Bretagne, *Nouveau traité de la prescription en matière civile*, I, 596. — Cu toate acestea, sunt autori cari susțin că nu există alte cauze de suspensiune de cât acele arătate de lege. Cpr. Marcadé, *Prescription*, art. 2251, No. I, p. 150 urm. Mourlon, III. 1893. Veđi și Aubry et Rau, II, § 214, p. 499 urm. (ed. a 5-a).

(⁶) Cas. rom. Bulet. Cas. S-a II, anul 1892, p. 815. Cpr. și C. Nancy, Sirey, 91. 2. 161.

(⁷) În materie criminală, corecțională și de simplă poliție, prescripția poate și chiar trebuie să fie invocată din oficiu, pentru că ea se întemeiază pe interesul societății, ear nu pe acel al inculpatului sau condamnatului. Cpr. Cas. fr., C. Nancy și Amiens. D. P. 83. 1. 42. D. P. 84. 2. 54. D. P. 85. 2. 103 și 150. *Pand. Périod.* 93. 1. 30. *Idem.* Garraud, *Pr. de dr. criminel*, 399. Troplong, *Prescription*, I, 94. Massabiau, *Minist. public*, II, p. 94. F. Hélie, *Instruc. criminelle* II, 1051. G. Filiti, *Discurs înaintea Curței supreme*, *Dreptul*, No. 60 din 1881. Veđi și tr. nostru în limba franceză, p. 260, *ad notam*.

(⁸) Cas. rom. Bulet. anul 1880, p. 241 și Bulet. anul 1886, p. 19.

vede că, în puterea unei asemenea clause, s'ar putea conveni ca prescripția să nu fie îndeplinită de cât peste un termen foarte lung, de exemplu, 100 sau 1000 de ani, ceea-ce ar însemna a ține că ea nu se va îndeplini nici o dată ⁽⁹⁾.

Dar dacă părțile nu pot în genere stipula o prescripție mai lungă de cât cea statornicită de lege, ele ar putea, după părerea generală, stipula o prescripție mai scurtă, așa cum prevede art. 225 din noul Cod german ⁽¹⁰⁾, pentru că dacă ordinea publică se opune la prelungirea termenului prescripției, ea nu cere ca acest termen să nu poată fi scurtat: «Considerând, ține tribunalul Ilfov (25 Ianuarie 1891) că dacă se înțelege cauza pentru care să fie interzise convențiunile de renunțări la o prescripție sau la prelungirea termenului, nu se poate vedea însă rațiunea pentru care să fie interzis părților dreptul de a-și crea o prescripție convențională mai scurtă de cât cea legală, căci o asemenea convenție departe de a crea dificultăți pe care legiuitorul a voit să le înlăture, militează în favoarea rațiunii prescripțiunei, de oare ce scurtează termenele acțiunilor, și prin urmare, fixează mai curând drepturile părților» ⁽¹¹⁾.

Tot în acest sens se pronunță și jurisprudența străină, mai cu samă în privința polițelor de asigurare, în care companiile asigurătoare stipulează în genere în favoarea lor și în contra asiguratului o prescripție mai scurtă de cât cea statornicită de lege ⁽¹²⁾.

D. Alexandresco

⁽⁹⁾ Cpr. Baudry, III, 1587. M. Planiol, *Tr. élément de dr. civil* (Paris, 1900), II, 676. Baudry et Tissier, *Prescription*, 62, p. 46. Acești din urmă autori admit însă că prescripțiile mai scurte de 30 de ani pot fi prelungite prin convenția părților, de câte ori ordinea publică nu este în cauză. Veți Baudry et Tissier, *op. cit.* No. 65, p. 49.

⁽¹⁰⁾ Acest text, după ce pune în principiu că prescripția nu poate fi exclusă sau agravată prin acte juridice (veți *supra*, nota 4), adaugă că se poate micșora rigoarea ei, scurându-se termenul prescripției: «*Erleichterung der Verjährung, insbesondere Abkürzung der Verjährungsfrist, ist zulässig*». — *Contră*. Art. 1972 Cod. Calimach. «Nimene, ține acest text (1502 C. austriac), nu poate, în privința prescripției, să facă vre-o alcătuire pentru un termen mai scurt a ei, de cât acel hotărât de legi». — Art. 148 din Codul federal al obligațiilor din Elveția (L. din 14 Iunie 1881) prevede de asemenea că termenele prescripției fixate de lege nu pot fi modificate prin convenția părților.

⁽¹¹⁾ Veți *Dreptul* No. 50 din 1891, consid. de la p. 397, coloana 2.

⁽¹²⁾ Veți decisiile citate în *Répert.* lui Dalloz, *Supplément, Prescription*, No. 12, p. 132. Veți C. Paris și Cas. fr. D. P. 95. 2. 502. Sirey, 94. 1. 361. Cpr. Baudry, III, 1587. — Veți însă Marcel Planiol, *op. cit.* II, 675, p. 205, nota 1.

MIȘCAREA ÎN MAGISTRATURĂ

Următoarea mișcare în magistratură s'a făcut pe ziua de 1 corent:

D. C. Scorțeanu, judecător la ocolul II București, trece în aceeași calitate la ocolul Mostiștea (Ilfov).

D. Emil C. Economu, ajutor la judecătoria ocolului VI București, este înaintat judecător la ocolul II București.

D. P. Georgescu-Carpătianu, procuror la trib. Olț, este numit judecător de instrucție la trib. Prahova.

D. M. Rădulescu, judecător de ședință la trib. C.-Lung, este numit procuror la trib. Olț.

D-l Radu Popescu, judecător de ședință la trib. Muscel, este numit judecător la ocolul C.-Lung.

D. G. N. Andreioviči, judecător de instrucție la trib. Prahova, este numit judecător de ședință la tribunalul Muscel.

D. Ștef. R. Scriban, judecător de ședință la trib. Dorohoi, este trecut în aceeași calitate la trib. Neamț, în locul d-lui Oscar State, care trece în postul ocupat de d. Scriban.

D. Const. Ghenea, fost jude sindic, este numit judecător la ocolul Buhuși (Neamț), în locul d-lui E. Sion.

D. Al. Teodorescu, judecător la ocolul Herța (Dorohoi) este trecut în aceeași calitate la ocolul Podgoria (Muscel).

D. Al. A. Miculescu, judecător la ocolul Săveni (Dorohoi), în aceeași calitate la ocolul Herța (Dorohoi).

D. Al. C. Petroni, judecător la ocolul Podgoria (Muscel), în aceeași calitate la ocolul Săveni (Dorohoi).

D. Ernest Nicolescu, judecător la ocolul Vaslui (Prahova), în aceeași calitate la ocolul Urlați în locul d-lui C. M. Opreșcu, care trece în postul ocupat de d. Niculescu.

D. N. Gane, fost jude sindic, este numit judecător la ocolul Roman.

D. George Volenti, actual judecător la ocolul II Pitești, judecător de ședință la tribunalul Argeș, în locul d-lui Ovid Burcă care trece în postul ocupat de d. George Volenti.

D. Ioan D. Stamate, judecător la ocolul Odobești, jud. Putna, în aceeași calitate în ocolul Oltețu, jud. Vâlcea, în locul d-lui George Alexandrescu, care trece în postul ocupat de d. Stamate.

D. Virgiliu C. Cioflan fost ajutor de judecător este numit ajutor de judecător la judecătoria ocolului VI București.

D. N. Economu, este numit procuror de secție la trib. Prahova, în locul vacant.

D. I. C. Eustațiu, actual supleant la trib. Botoșani, ajutor la judecătoria ocolului Găești, jud. Dâmbovița în locul d-lui D. I. Diaconescu.

D. V. Andreescu este numit supleant la trib. Botoșani.

D. C. Al. Popescu, actual supleant la trib. Muscel în aceeași calitate la trib. Dâmbovița.

D. Aurel Arhimandrescu este numit supleant la tribunalul Muscel.

D. Gh. N. Gheorghiu, ajutor la judecătoria ocolului Bêrlad, în locul d-lui I. Zaman, care nu s'a prezentat la post.

D. George I. Roșeanu, actual ajutor la judecătoria ocolului Vulcan, jud. Gorj, în aceeași calitate la judecătoria ocolului C.-Lung, în locul d-lui Aurel Rizescu.

D. Cristache Stîmboleanu este numit ajutor la judecătoria ocolului Vulcan.

D. N. Cantili, actual ajutor la judecătoria ocolului II Buzău, în aceeași calitate la judecătoria ocolului Constanța, în locul d-lui George V. Tătaru.

D. M. N. Oromolu, actual supleant la tribunalul Dâmbovița, ajutor la judecătoria ocolului II Buzău.

D. Alexandru Bahrim, actual secretar-archivar la sindicatul tribunalului Ilfov, secretar la parchetul aceluiși tribunal în locul d-lui Vasile G. Ursache.

Rugăm pe abonații noștri, rămași în restanță cu plata abonamentelor, să bine-voiască a achita sumele datorite, cât mai neîntârziat, direct către d-l Codreanu la administrația ziarului în București, 6 Splaiul Brâncoveanu Voevod, prin mandat sau timbre poștale, sau în mâinile numai a vechilor încasatori autorizați: Manole Herișescu pentru București și I. Riveanu pentru provincie, de la cari vor primi în schimb chitanțe din registrul cu matedă, prevăzute cu ștampila ziarului nostru.